

CASE STUDY: SPÓŁDZIELNIA SOCJALNA KOMUNALKA RZGÓW

AUTOR: SNRSS

TEMAT: EKONOMIA OBIEGU ZAMKNIĘTEGO

Komunalka Rzgów to spółdzielnia socjalna, która została założona we wrześniu 2016 roku przez dwa podmioty samorządu terytorialnego - powiat koniński i gminę Rzgów (ok. 7 tys. mieszkańców). Spółdzielnia została utworzona przez osoby prawne. Celem spółdzielni jest reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz świadczenie usług publicznych na rzecz społeczności lokalnej - dla dobra całej społeczności. Obejmują one usługi komunalne zlecane przez Gminę Rzgów i sąsiednie samorządy, w tym przede wszystkim odbiór odpadów, a także prace remontowe ulic i chodników oraz zagospodarowanie terenów zielonych (m.in. koszenie, pielenie, grabienie, przycinanie). Klientami są również firmy prywatne i mieszkańcy. Spółdzielnia zatrudnia 15 osób, głównie długotrwale bezrobotnych, osoby w kryzysie bezdomności, alkoholików po przejściu leczenia oraz osoby niepełnosprawne. Przychód w 2021 r. wyniósł ok. 1,7 mln zł (ok. 400 tys. euro), spółdzielnia odnotowuje również zyski, które są dalej przeznaczane na reintegrację społeczną i zawodową pracowników

Następujące czynniki stanowią istotne efekty środowiskowe i społeczne:

- Edukacji mieszkańców w zakresie odpowiedniego segregowania odpadów i racjonalnego gospodarowania odpadami (Spółdzielnia prowadzi takie akcje w szkołach i w społecznościach lokalnych)
- Zmniejszenia negatywnego wpływu na postępujące zmiany klimatyczne (wyzwaniem są duże odległości, które codziennie przemierzają śmieciarki Spółdzielni – zwłaszcza, że są to tereny wiejskie i gmina jest duża; problemem są także tzw. puste przebiegi)
- Zmniejszania zużycia paliw kopalnych

Spółdzielnia Socjalna komunalka Rzgów jest prężnie rozwijającym się przedsiębiorstwem społecznym, które realizuje cele społeczne (reintegracja) oraz gospodarcze – na rzecz mieszkańców społeczności lokalnej. Wyzwaniem dla Spółdzielni w najbliższych latach niewątpliwie będą zmiany klimatyczne oraz – co za tym idzie - kryzys energetyczny spowodowany niedostępnością/wysoką ceną paliw stałych (paliwo do śmieciarek i sprzętu sprzątającego i kosztującego). Dlatego jednym z podstawowych zagadnień jest przejście (docelowo) na korzystanie z pojazdów, maszyn i urządzeń zeroemisyjnych, takich jak np. śmieciarki zasilane wodorem czy prądem (co może być trudne ze względu na duże odległości pomiędzy miejscowościami). Rodzi to jednak konkretne problemy: skąd wziąć środki na zakup takiego sprzętu (bardzo duże inwestycje) oraz skąd wziąć czyste paliwo do ich zasilania (okolice Konina zasilane są prądem z węgla brunatnego). Dlatego warto rozważyć wspólną platformę zakupową dla przedsiębiorstw społecznych świadczących usługi publiczne w zakresie zakupu czystej energii, a także dotacje na zakup sprzętu zeroemisyjnego.

Innym problemem jest niska świadomość społeczna w zakresie segregacji odpadów – Spółdzielnia prowadzi akcje edukacyjne na ten temat, jednak są one ograniczone i powinny

być wsparte przez administrację publiczną (na każdym poziomie). Podobnie – mieszkańcy zużywają bardzo dużo worków na odpady (które są dostarczane przez Spółdzielnię) – należy zastanowić się, czy jest możliwość (poprzez np. akcje edukacyjne) redukcji ich ilości. Innym zagadnieniem jest duża liczba tzw. pustych przebiegów śmieciarek – rozwiązaniem może być aplikacja dla mieszkańców, poprzez którą wskażą oni, że odpady są gotowe do odbioru (kubły oraz worki są zapelnione).

Pytania wynikające z przypadku / problemu:

- Jaka jest sytuacja problemowa, którą ES próbuje rozwiązać? (problem)
- Dlaczego zdecydowali się ją rozwiązać? Co nimi kieruje? (cel)
- Jakie są działania ES? Co robią, aby go/ją rozwiązać? Jakie inne kroki podjęlibyście, aby rozwiązać problem? (rozwiązanie)
- Jaka jest ich grupa docelowa? Kim są ich klienci? Kim są ich klienci? (segmenty klientów)
- Jak działania ES zmienia świat lub sytuację na lepsze? (wpływ)
- I skąd będą wiedzieć, że to osiągnęli? (kluczowe metryki)
- Co więc de ES robi inaczej? Co ich klienci postrzegają jako największą wartość? (unikalna propozycja wartości)
- W jaki sposób dostarczają swoje produkty lub usługi (kanały)
- Jakie są ich główne koszty i co jest głównym źródłem ich przychodów? (dochód)

INTERESARIUSZE:

- (1) GMINA RZGÓW (SAMORZĄD)
- (2) POWIAT KONIŃSKI (SAMORZĄD)
- (3) GMINA SOMPOLNO (SAMORZĄD)
- (4) MIESZKAŃCY INDYWIDUALNI GMINY RZGÓW I OKOLICZNYCH GMIN
- (5) PRYWATNE PRZEDSIĘBIORSTWA Z POWIATU KONIŃSKIEGO

ZAGADNIENIA ETYCZNE (POZYTYWNE, NEGATYWNE) W KONTEKŚCIE CASE STUDY - AKTYWIZACJA ZAWODOWA OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM

- WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI SPOŁECZNE ŚWIADCZONE PRZEZ SAMORZĄD LOKALNY
- DZIAŁANIA ODDOLNE MAJĄCE NA CELU OCHRONĘ ŚRODOWISKA

ZIELONE KOMPETENCJE:

- 1. UMIEJĘTNOŚCI ZARZĄDZANIA,**
- 2. UMIEJĘTNOŚCI KSZTAŁTOWANIA KRAJOBRAZU,**
- 3. UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZAOPATRZENIA,**
- 4. UMIEJĘTNOŚCI W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA ODPADAMI.**

CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU:

8. GODNA PRACA I WZROST GOSPODARCZY 10. ZMNIJSZENIE NIERÓWNOŚCI 11. ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I SPOŁECZNOŚCI 17. PARTNERSTWO NA RZECZ CELÓW

